

Beleidsvisie Externe Veiligheid

Provincie Gelderland

INHOUD

1	INLEIDING	9
1.1	Aanleiding.....	9
1.2	Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?.....	9
1.3	Inhoud en betekenis van de beleidsvisie	10
2	UITGANGSSITUATIE	11
2.1	Typering provincie.....	11
2.2	Normerend kader	11
2.3	Risico's en knelpunten.....	12
2.4	Opsomming bestaand beleid	12
3	VISIE EXTERNE VEILIGHEID	14
3.1	Visie en ambitie	14
3.2	Ambities vertaald	14
3.2.1	Plaatsgebonden risico.....	14
3.2.2	Groepsrisico	15
4	AANPAK EN UITVOERING	17
4.1	Benodigde acties	17
4.2	Pro-actie	18
4.3	Preventie	21
4.4	Preparatie	22
4.5	Risicocommunicatie.....	23
4.6	Repressie	23
4.7	Nazorg.....	23
4.8	Bestaande knelpunten	24
5	INSTRUMENTEN EN MIDDELEN	26
5.1	Instrumenten	26
5.2	Externe veiligheid en de nieuwe wet ruimtelijke ordening.....	26
5.3	Benodigde middelen	26
6	COLOFON.....	28

BIJLAGEN

- 1 GEBRUIKTE BEGRIPPEN
- 2 WETTELIJK KADER
- 3 OVERZICHT KWESTBARE EN BEPERKT-KWETSBAAR OBJECTEN
- 4 RESULTATEN RISICO-INVENTARISATIE

SAMENVATTING

In deze beleidsvisie externe veiligheid geeft de provincie haar visie op de beheersing van veiligheidsrisico's in Gelderland. Daarbij gaat het om de risico's door de opslag, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen. De beleidsvisie heeft vooral een toegevoegde waarde voor een eenduidige uitvoering van de Wet- en regelgeving op het gebied van de externe veiligheid. Zo staat in de beleidsvisie op welke manier Gelderland omgaat met de beleidsvrijheid die de Wet- en regelgeving op het gebied van de externe veiligheid toestaat. Deze beleidsvrijheid zit vooral in het afwegingskader van het groepsrisico.

Ook in Gelderland zijn er nog knelpunten rond externe veiligheid. In bijlage IV staat een overzicht van de huidige problemen. Uit een globale analyse van de situatie eind 2006 blijkt dat een groot aantal personen te hoge risico's ondervinden:

- 147 personen door bedrijven die voor de Wet milieubeheer onder provinciaal bevoegd gezag vallen;
- 4927 personen door bedrijven die onder gemeentelijk bevoegd gezag vallen;
- 58 personen door transportstromen van gevaarlijke stoffen over weg, rail en water;
- 4695 personen door de hoofdtransport- en regionale aardgasleidingen.¹

Bij bedrijven die onder het provinciale bevoegd gezag vallen, gebruikt de provincie het instrumentarium vanuit het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) en het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) om de veiligheidssituatie te verbeteren.

Kaders vanuit het Rijk

Het Rijk stelt grenzen aan de toelaatbare risico's en heeft deze wettelijk vastgelegd. Van belang zijn:

- Het Besluit externe veiligheid inrichtingen: legt de risiconormen vast voor bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan of bewerken;
- Het Besluit Risico's Zware Ongevallen: stelt eisen aan de preventie en de beheersing van gevaren door zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn;
- De Wet vervoer gevaarlijke stoffen, de Nota Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (RNVGS) en de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen: deze gaan over transportrisico's;
- De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) 'externe veiligheid transport gevaarlijke stoffen' is in voorbereiding. Dat geldt ook voor de AMvB over buisleidingen.

Provinciaal beleid

Het rijk geeft gemeenten en provincies de mogelijkheid om eigen veiligheidsambities te formuleren. Een aantal beleidsdocumenten van de provincie heeft consequenties voor het externe veiligheidsbeleid, namelijk:

- GMP3: In het Gelders Milieuplan 3 staat; In 2010 zijn er geen Gelderse inwoners meer die in hun woonomgeving worden blootgesteld aan te hoge externe veiligheidsrisico's door bedrijven of transport van gevaarlijke stoffen (via weg, rail, water en buisleidingen).

¹ Met de vernieuwde rekenmethodiek van de Gasunie is het aantal personen lager.

Dit betekent dat de provincie wil dat in 2010 de veiligheidsnormen door bedrijfsactiviteiten met - en het transport van gevaarlijke stoffen niet worden overschreden (basiskwaliteit) en dat het plaatsgebonden risico (PR) bij kwetsbare objecten niet hoger mag zijn dan $PR=10^{-6}$.

- PVVP-2 : Het nieuwe Provinciaal Verkeer en Vervoerplan gaat voor het verkeers- en vervoersbeleid uit van de basiskwaliteit die in het Gelders Milieuplan 3 is genoemd;
- PUEV2: Het Provinciaal uitvoeringsprogramma Externe veiligheid 2006-2010 geeft een verankering voor de uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid binnen de diverse overheidsorganisaties. Het programma versterkt de onderlinge samenwerking en draagt bij aan een optimaler uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid.

Ambities binnen kaders

Het rijk heeft een minimum veiligheidsniveau gedefinieerd. Deze bestaat voor het plaatsgebonden risico uit een grenswaarde² voor kwetsbare objecten en een richtwaarde³ voor beperkt kwetsbare objecten. Voor het groepsrisico is er een oriënterende waarde⁴. Binnen deze kaders staat het de provincie vrij om eigen ambities te formuleren. De provincie wil dat er ruimte is voor wonen en bedrijvigheid, waarbij de wettelijke eisen worden nageleefd. Daarnaast zijn er per gebiedstype veiligheidsambities geformuleerd.

In onderstaande tabellen zijn de provinciale ambities verwoord.

	Overschrijding grenswaarde PR (10^{-6}) voor kwetsbare objecten	Overschrijding richtwaarde PR (10^{-6}) voor beperkt kwetsbare objecten	Overschrijding oriënterende waarde groepsrisico	Toename groepsrisico
Ruimte voor wonen en bedrijvigheid	Bestaande situatie	Bestaande situatie	Bestaande situatie	Bestaande situatie
Veilig Wonen	▪ Saneren voor 2010	▪ Acceptabel maar minimaliseren	▪ Acceptabel onder voorwaarden	▪ Gemotiveerd acceptabel
Ruimte voor Industrie	▪ Saneren voor 2010	▪ Acceptabel maar minimaliseren	▪ Gemotiveerd Acceptabel	▪ Gemotiveerd acceptabel
Gebiedsgerichte ambities	Bestaande situatie	Bestaande situatie	Bestaande situatie	Bestaande situatie
Landelijk gebied	▪ Niet acceptabel	▪ Acceptabel maar minimaliseren	▪ Acceptabel onder voorwaarden	▪ Acceptabel onder voorwaarden

	Overschrijding grenswaarde PR (10^{-6}) voor kwetsbare objecten	Overschrijding richtwaarde PR (10^{-6}) voor beperkt kwetsbare objecten	Overschrijding oriënterende waarde groepsrisico	Toename groepsrisico
Ruimte voor wonen en bedrijvigheid	Nieuwe situatie	Nieuwe situatie	Nieuwe situatie	Nieuwe situatie
Veilig Wonen	▪ Niet acceptabel	▪ In beginsel niet acceptabel	▪ Gemotiveerd acceptabel	▪ Gemotiveerd acceptabel
Ruimte voor Industrie	▪ Niet acceptabel	▪ Acceptabel maar minimaliseren	▪ Acceptabel onder voorwaarden	▪ Gemotiveerd acceptabel

² Een waarde die niet overschreden mag worden

³ Een waarde waarvan in nieuwe situaties alleen gemotiveerd van mag worden afgeweken

⁴ Het bevoegd gezag mag hier gemotiveerd van afwijken

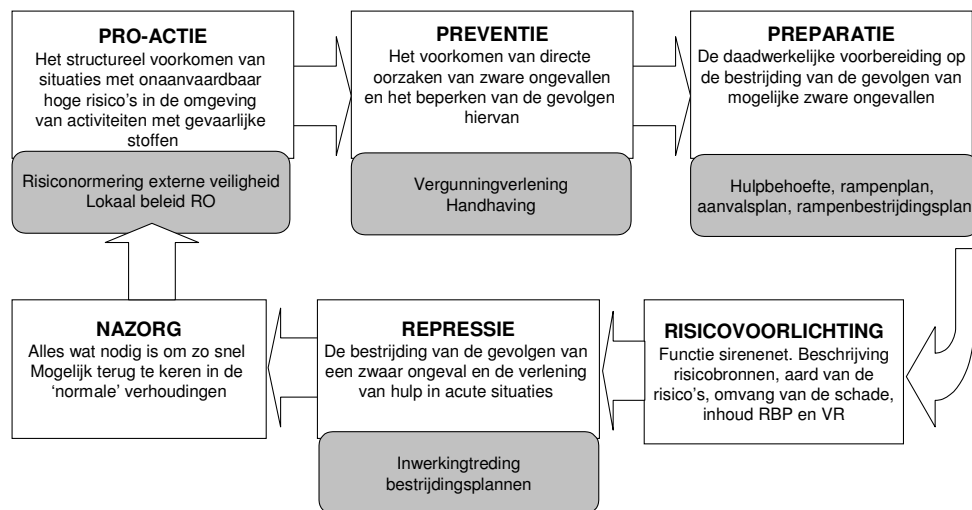
	Overschrijding grenswaarde PR (10 ⁻⁶) voor kwetsbare objecten	Overschrijding richtwaarde PR (10 ⁻⁶) voor beperkt kwetsbare objecten	Overschrijding oriënterende waarde groepsrisico	Toename groepsrisico
Gebiedsgerichte ambities	Nieuwe situatie	Nieuwe situatie	Nieuwe situatie	Nieuwe situatie
Landelijk gebied	▪ Niet acceptabel	▪ In beginsel niet acceptabel	▪ In beginsel niet acceptabel	Acceptabel onder voorwaarden

Toelichting:

- 'Acceptabel onder voorwaarden' wil zeggen dat er extra maatregelen worden getroffen om het groepsrisico te beheersen;
- 'Gemotiveerd acceptabel' wil zeggen dat goed is onderbouwd waarom het groepsrisico nivo of de wijziging daarvan acceptabel is;
- 'Acceptabel maar minimaliseren' wil zeggen dat er gestreefd wordt dit type situaties zo veel mogelijk te beperken;
- 'In beginsel niet acceptabel' betekent dat een situatie niet de voorkeur heeft, maar dat die met een goede motivering in uitzonderingsgevallen toch mogelijk is.

Aanpak

Deze beleidsvisie richt zich vooral op de elementen pro-actie, preventie, preparatie en nazorg uit de veiligheidsketen.

Om het gewenste veiligheidsniveau te bereiken, moet een aantal maatregelen worden getroffen. Zo moeten de uit de risico-inventarisatie bekende knelpunten worden aangepakt. Bovendien moet het ontstaan van nieuwe knelpunten worden voorkomen. Daarnaast is het belangrijk dat de rampenbestrijdingsorganisatie haar werk goed kan doen.

Pro-actie:

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het structureel voorkomen van onaanvaardbare veiligheidsrisico's. Dat kan met een adequaat ruimtelijk beleid.

1. De provincie stimuleert dat er in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming afstemming is met de regionale brandweer. Daarbij is ook effectieve communicatie over risico's van groot belang.
2. Verder stimuleert de provincie dat bij het verlenen van Wet milieubeheer-vergunningen en bij het opstellen van ruimtelijke plannen een gedegen verantwoording over het groepsrisico wordt opgenomen. Dit kan in de considerans van de vergunning of in de plantoelichting.
3. Wanneer dat noodzakelijk is voor het in stand houden van industriële activiteiten of een transportmodaliteit, kan de provincie een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico accepteren.

Preventie

Bij preventie wordt ingezet op het voorkomen van de directe oorzaken van calamiteiten en het beperken van de gevolgen daarvan. Vergunningverlening en handhaving zijn daarvoor geschikte instrumenten. De provincie verlangt dat bedrijven die onder haar bevoegd gezag vallen minstens de best beschikbare technieken (BBT) toepassen om een zo veilig mogelijke omgeving voor de burgers te bewerkstelligen.

Preparatie

Hoewel de provincie de kans dat zich een calamiteit voordoet zo veel mogelijk verkleint, blijft er een risico bestaan. Daarom besteedt de beleidsvisie ook aandacht aan een degelijke voorbereiding op de bestrijding van calamiteiten. De provincie stimuleert het opstellen van rampenbestrijdingsplannen door gemeenten.

Risico-communicatie

De provincie vindt een heldere en open communicatie met burgers over risico's van groot belang. De provincie is een centraal aanspreekpunt en een kenniscentrum voor vragen van burgers en bedrijven. De risicokaart Gelderland is daarbij een bruikbaar instrument.

Bestaande knelpunten oplossen

De provincie lost de knelpunten die uit de risico-inventarisatie naar voren zijn gekomen (en waarvoor ze het bevoegd gezag is), zo veel mogelijk op. Ze zoekt eerst binnen de milieuvergunningen naar verbeteringen. Daarna kan ook naar het verplaatsen van objecten worden gekeken. In sommige situaties kan sanering (amoveren, of het intrekken van een vergunning) noodzakelijk zijn. Dit kan zowel aan de bron of bij de ontvanger plaatsvinden.

Instrumenten en middelen

Om het externe veiligheidsbeleid te kunnen uitvoeren, zijn instrumenten en middelen nodig:

- een periodieke inventarisatie van de risicobronnen (bedrijven, transport) en de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten;
- een periodieke monitoring van de verbetering van de externe veiligheidssituatie;
- het aanpassen van vergunningen voor bedrijven die onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen vallen naar een adequaat veiligheidsniveau en een goede handhaafbaarheid;
- pro-actieve begeleiding bij het opstellen of wijzigen van ruimtelijke plannen in het invloedsgebied van industriële bronnen en van transport (200 meter) in de Waalcorridor (Waal, A15, Betuweroute).

De provincie bepaalt onder andere op basis van het uitvoeringsprogramma externe veiligheid welke middelen binnen de provincie, de milieuregio's en de veiligheidsregio's nodig zijn voor een goede uitvoering van het externe veiligheidsbeleid.

Afstemming en sturing

Bij het beheersen van veiligheidsrisico's zijn verschillende partijen nodig, zowel binnen, als buiten de provinciale organisatie. Het is belangrijk dat deze partijen het externe veiligheidsbeleid van de provincie kennen. Veiligheidsrisico's houden zich niet aan provinciegrenzen. Daarom is ook afstemming met de overige provincies nodig. Bovendien moet er binnen de provincie continu aandacht zijn voor de kwaliteit van het externe veiligheidsbeleid.

0.0 *Opbouw van de beleidsvisie*

Hoofdstuk 1: Inleiding

- Aanleiding
- Waarom een beleidsvisie EV
- Inhoud en betekenis beleidsvisie

Het eerste hoofdstuk schetst kort de aanleiding, het doel, de inhoud en de betekenis van de beleidsvisie.

Hoofdstuk 2: Uitgangssituatie

- Typering
- Normerend kader externe veiligheid
- Risico's en knelpunten
- Beleidscontext

In hoofdstuk 2 is de uitgangssituatie van de provincie beschreven. Daarnaast is het bestaande beleid aangegeven dat sturend is voor het externe veiligheidsbeleid.

Hoofdstuk 3: Visie externe veiligheid

- Visie en ambitie
- Ambities vertaald
- Plaatsgebonden risico
- Groepsrisico

Hoofdstuk 3 geeft aan wat de visie en de ambitie van de provincie zijn op het gebied van externe veiligheid. Dit is uitgewerkt naar het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Verder is het ambitieniveau voor wonen en bedrijvigheid en de gebiedsgerichte ambitie geformuleerd.

Hoofdstuk 4: Aanpak en uitvoering van de ambities van externe veiligheid

- Benodigde acties
- Pro-actie
- Preventie
- Preparatie
- Risicocommunicatie
- Repressie
- Nazorg
- Bestaande knelpunten

In hoofdstuk 4 zijn volgens de veiligheidsketen de benodigde acties beschreven om de ambities te realiseren. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe situaties en industriële en transportrisico's. De nota besteedt ook aandacht aan het oplossen van bestaande knelpunten

Hoofdstuk 5

- Instrumenten
- Externe veiligheid en nieuwe WRO
- Benodigde middelen

Ten slotte is in hoofdstuk 5 aangegeven welke instrumenten er zijn en wat verder nodig is voor een effectieve uitvoering van het externe veiligheidsbeleid.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De vuurwerkramp in Enschede en andere rampen en incidenten hebben van externe veiligheid een belangrijk landelijk thema gemaakt. De Rijksoverheid heeft diverse maatregelen genomen om zicht te krijgen op de risicobronnen in Nederland. Ook de risicobeheersing is verbeterd. De rampen hebben ook in de maatschappij duidelijk gemaakt dat er veiligheidsrisico's zijn en dat de overheid grenzen aan de risico's moet stellen.

Om de veiligheidsrisico's te beheersen, heeft het rijk diverse nota's, wetten en besluiten gemaakt. Deze zijn het uitgangspunt voor de taken van provincies en gemeenten op het gebied van externe veiligheid. Het gaat daarbij om wet- en regelgeving waarin risiconormen zijn gesteld voor inrichtingen die met gevaarlijke stoffen werken of die opslaan en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Provincie, WGR-regio's, Veiligheidsregio's en gemeenten nemen daarnaast hun eigen verantwoordelijkheid om de veiligheidsrisico's voor de burgers te beperken.

Externe veiligheid

Bij het werken met gevaarlijke stoffen, de opslag en het transport kunnen ongelukken gebeuren met effecten voor de omgeving. Het gaat om kleine kansen met soms grote gevolgen. In het begrip risico zijn kansen en effecten aan elkaar gekoppeld.: een kleine kans met een groot effect kan hetzelfde risico geven als een grote kans met een gering effect.

Het beleidsveld externe veiligheid houdt zich bezig met de beheersing van activiteiten die een risico voor de omgeving met zich mee kunnen brengen. De uitvoering van dit externe veiligheidsbeleid is vooral een taak van rijk, provincies en gemeenten.

1.2 Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?

Kaders van het Rijk

De Rijksoverheid heeft in verschillende regelingen grenswaarden gesteld aan de maximaal toelaatbare risico's. Belangrijk zijn:

- Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi): stelt risiconormen voor bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan of bewerken. Het doel is om burgers een reëel maximaal beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen;
- Het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO-1999) stelt eisen aan de meest risicorelevante bedrijven in Nederland. De eisen zijn gericht op preventie en het beheersen van de gevaren van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen;
- Voor transportrisico's zijn de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, de Nota Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (RNVGS) en de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen relevant;
- Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) externe veiligheid voor het Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen is in voorbereiding;
- Er is een nieuwe AmvB over buisleidingen in ontwikkeling. Deze vervangt de circulaire uit 1984.

Beleidsvrijheid

De Rijksoverheid geeft gemeenten en provincies ruimte om binnen zekere kaders eigen beleid vast te stellen voor de bescherming van de inwoners.

Vanuit die verantwoordelijkheid vindt de provincie Gelderland het belangrijk een heldere visie over veiligheid vast te leggen. Dat gebeurt met deze beleidsvisie. Er staat in op welke manier de provincie haar doelstellingen uit het uitvoeringsprogramma externe veiligheid en het Gelders Milieuplan eind 2010 wil realiseren. Deze beleidsvisie is ook een minimaal kader voor de uitvoering van het extern veiligheidsbeleid.

Duidelijkheid

Het veiligheidsbeleid heeft als belangrijkste doel om burgers in de provincie te beschermen. Daarbij is het belangrijk dat burgers weten aan welke risico's ze worden blootgesteld. Het veiligheidsbeleid heeft bovendien consequenties voor bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan, gebruiken en/of vervoeren en voor de ruimtelijke ordening.

Afstemming en sturing

Bij het beheersen van veiligheidsrisico's zijn verschillende partijen nodig, zowel binnen als buiten de provinciale organisatie. Alle betrokken partijen moeten het externe veiligheidsbeleid van de provincie Gelderland kennen. Afstemming met de overige provincies is van belang, omdat veiligheidsrisico's zich niet aan provinciegrenzen houden. Daarnaast moet er binnen de provincie continu aandacht zijn voor de kwaliteit van het externe veiligheidsbeleid.

1.3 Inhoud en betekenis van de beleidsvisie

Met deze beleidsvisie externe veiligheid geeft de provincie haar visie op de beheersing van veiligheidsrisico's in Gelderland. Het gaat dan om risico's als gevolg van de opslag, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen. De provincie geeft bovendien haar ambitie aan: hoe veilig moet het in de provincie zijn? Op basis van deze visie wordt de beleidsvrijheid op het gebied van externe veiligheid ingevuld. Zo gaat de nota in op de verantwoording van het groepsrisico en de richtwaarde van het plaatsgebonden risico bij (beperkt) kwetsbare objecten. In de nota staat ook welke aanpak de provincie heeft om de ambities te realiseren en welke instrumenten daarvoor beschikbaar zijn.

2 UITGANGSSITUATIE

2.1 *Typering provincie*

De provincie Gelderland is een landelijke provincie. Op de ruim 513.851 hectare die de provincie groot is, wonen ongeveer 2.000.000 personen.

In de provincie bevinden zich grootschalige industrie, spoorlijnen, autosnelwegen, waterwegen en ondergrondse buisleidingen die relevant kunnen zijn voor externe veiligheid. Er zijn in de provincie relatief weinig risicobronnen.

2.2 *Normerend kader*

De risico's waarop externe veiligheid betrekking heeft, worden uitgedrukt in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen bij een risicobron. Daarbij wordt aangenomen dat hij of zij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. In het plaatsgebonden risico zijn in het kort twee verschillende kansen verwerkt:

- de kans dat een ramp, zoals het ontsnappen van een gevaarlijke stof, plaatsvindt;
- de kans dat een persoon daadwerkelijk overlijdt als gevolg daarvan.

Deze kans mag maximaal 1 op een miljoen (10^{-6}) per jaar zijn. Deze norm is voor kwetsbare objecten een grenswaarde, die niet mag worden overschreden. Voor beperkt kwetsbare objecten is het een richtwaarde.

Rondom een inrichting of een transportmedium is er op sommige plaatsen hetzelfde risico. Deze plaatsen kunnen als een lijn (een risicocontour) op een kaart worden gezet.

Het groepsrisico geeft de kans per jaar aan dat een groep personen van een bepaalde grootte (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) tegelijk het slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen, gevaarlijke afvalstoffen of bestrijdingsmiddelen. Voor het groepsrisico is geen grenswaarde vastgesteld, maar wel een oriëntatiewaarde. Het bevoegde gezag gebruikt deze bij afwegingen over de toelaatbaarheid van groepsrisico 's. De oriëntatiewaarde is:

- de kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar;
- de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-7} per jaar;
- de kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar.

2.3 *Risico's en knelpunten*

Risico's

Ook in Gelderland zijn er transportroutes⁵ en bedrijven met activiteiten die een risico vormen voor de (directe) omgeving. De risico's kunnen worden beheerst, als bedrijven en overheid er bewust mee omgaan. Een voorwaarde is ook dat bedrijven de vereiste (veiligheids)maatregelen naleven en dat de overheid daar actief toezicht op uitoefent.

Om een effectief veiligheidsbeleid te kunnen voeren, is allereerst inzicht in de locatie van risicobronnen⁶ en de grootte van de veiligheidsrisico's van belang. Er zijn verschillende risico-inventarisaties uitgevoerd, zowel voor inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen, als voor het transport van gevaarlijke stoffen. In bijlage 4 zijn gegevens opgenomen uit het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) (peildatum eind 2006) en de Gelderse risicokaart.

Knelpunten

De omvang van de risico's wordt getoetst aan de landelijke grens- en richtwaarden en de externe veiligheidsnormen voor bedrijven en transport. Huidige en toekomstige situaties die niet aan de eisen voldoen, gelden als knelpunten die moeten worden aangepakt. Bovendien moet worden voorkomen dat er in nieuwe situaties knelpunten ontstaan.

2.4 *Opsomming bestaand beleid*

Het externe veiligheidsbeleid van de provincie staat niet op zichzelf, maar wordt mede bepaald door rijks, provinciaal, regionaal en vaak ook gemeentelijk beleid. Het Rijksbeleid heeft vooral betrekking op de landelijke risiconormen uit de eerder genoemde wet- en regelgeving. Het is opgenomen in bijlage 2. Ook binnen de provincie is beleid ontwikkeld dat consequenties heeft voor het externe veiligheidsbeleid. In dit kader zijn van belang:

- Het Gelders Milieuplan 3. In het GMP3 staat; In 2010 zijn er geen Gelderse inwoners meer die in hun woonomgeving worden blootgesteld aan te hoge externe veiligheidsrisico's door bedrijven of transport van gevaarlijke stoffen (via weg, rail, water en buisleidingen). Dit betekent dat de provincie wil dat in 2010 de veiligheidsnormen door bedrijfsactiviteiten met - en het transport van gevaarlijke stoffen niet worden overschreden (basiskwaliteit) en dat het plaatsgebonden risico (PR) bij kwetsbare objecten niet hoger mag zijn dan $PR=10^{-6}$. In het plan staat verder dat er extra impulsen nodig zijn om deze basiskwaliteit in 2010 te halen. Het GMP noemt verschillende maatregelen om knelpuntsituaties te voorkomen en te saneren. Het GMP kondigt bovendien deze beleidsvisie Externe Veiligheid aan en stelt dat hierin de verschillende aspecten van externe veiligheid in samenhang worden opgenomen.
- Het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan 2 (PVVP-2). In het plan geeft de provincie aan hoe zij steden, bedrijventerreinen en voorzieningen op een veilige manier bereikbaar wil houden, met zo min mogelijk schadelijke gevolgen voor de leefomgeving. Het PVVP-2 gaat

⁵ Dit zijn zowel routes via spoor, water en weg als ondergrondse buisleidingen

⁶ Zowel stationaire bronnen (installaties) als niet-stationaire (transport) bronnen

voor het verkeer- en vervoersbeleid uit van de basiskwaliteit zoals die in het Gelders Milieuplan 3 is geformuleerd. Dat geldt ook voor externe veiligheid.

- Het Provinciaal uitvoeringsprogramma Externe veiligheid (PUEV2) 2006-2010. De provincie heeft dit plan samen met de regio's opgesteld. Gedurende de uitvoeringsperiode tot 2010 zal er een verloop te zien zijn van een projectmatige werkwijze naar een structurele uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid. Er zal mogelijk bij de diverse overheden (provinciaal, regionaal en gemeentelijk) een beleidsvisie externe veiligheid opgesteld en bestuurlijk vastgesteld zijn. Het beleid zal volgens die beleidsvisies worden uitgevoerd en de uitvoering van de taken krijgt een stevige verankering binnen de diverse overheidsorganisaties. Door een versterking van de onderlinge samenwerking, kan de uitvoering effectiever worden.

3 VISIE EXTERNE VEILIGHEID

3.1 Visie en ambitie

Eén van de kerntaken van de overheid is het bieden van een veilige leefomgeving voor haar burgers. Ook de provincie heeft hierin een belangrijke verantwoordelijkheid. Daarom wil de provincie een heldere visie op veiligheid binnen de provinciegrenzen formuleren. Ook moet er een afweging worden gemaakt tussen de ambities enerzijds en de maatschappelijke kosten anderzijds. Hoge veiligheidsambities hebben immers grote financiële consequenties.

Ambities binnen kaders

Voor het ambitieniveau op het gebied van externe veiligheid is van belang dat het rijk een minimum-veiligheidsniveau heeft gedefinieerd. Zo geldt er voor kwetsbare objecten een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico. Beperkt kwetsbare objecten hebben te maken met een richtwaarde voor het plaatsgebonden risico. Voor het groepsrisico is een oriënterende waarde vastgelegd. Binnen deze kaders kan de provincie eigen ambities formuleren.

Ambitie provincie

Het ambitieniveau van de provincie bestaat uit twee elementen. Het ene gaat uit van de ruimte voor wonen en industrie. Het andere is gericht op gebiedstypen. De ambities worden hieronder toegelicht:

Ruimte voor wonen en bedrijvigheid

De provincie streeft naar een optimale combinatie van gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Het is van belang dat het Gelders grondgebied een veilige plek is om te wonen, te werken, te winkelen en te recreëren en dat dit door de gebruikers ook zo wordt ervaren. Bedrijven moeten zich kunnen vestigen en activiteiten ontplooiën, maar zonder dat bezoekers en Gelderse bewoners daarvan schadelijke gevolgen ondervinden.

Gebiedsgericht ambitieniveau

De provincie kiest voor een gebiedsgerichte benadering. Daarbij worden de veiligheidsambities gedifferentieerd naar gebiedstype. In deze beleidsvisie worden drie gebiedstypen onderscheiden, namelijk bedrijventerreinen, woonwijken en landelijk gebied. Er zijn ook gemengde gebiedstypen, zoals een bedrijventerrein met een aantal (clusters) woningen.

3.2 Ambities vertaald

3.2.1 Plaatsgebonden risico

Volgens het wettelijk kader geldt het volgende minimum veiligheidsniveau voor het plaatsgebonden risico:

- Er mogen vanaf 2010 geen situaties zijn waarbij kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ contour van een bedrijf of transportader liggen;

- Bij tussentijdse wijzigingen (tot 2010) van een (stationaire) risicobron mag de risicosituatie voor kwetsbare objecten die binnen de $PR=10^{-6}$ contour liggen, niet verslechteren.

Naast deze minimumeisen stelt de provincie aanvullende ambities:

Ambitieniveau ruimte voor wonen en bedrijvigheid

Veilig wonen

Voor beperkt kwetsbare objecten gelden richtwaarden in plaats van grenswaarden. Ze mogen in nieuwe situaties in beginsel niet binnen de $PR=10^{-6}$ -contour van een bedrijf of transportader liggen. Voor bestaande situaties wordt ernaar gestreefd het aantal (beperkt) kwetsbare objecten dat binnen de $PR=10^{-6}$ -contour ligt, zo veel mogelijk te beperken.

Ruimte voor industrie

Beperkt kwetsbare objecten mogen binnen de $PR=10^{-6}$ -contour van een bedrijf of transportader liggen. Er dient echter te worden gestreefd naar minimalisering van deze situaties. In bestaande situaties mogen de risico's zich niet uitbreiden.

Gebiedsgericht ambitieniveau

- Voor woonwijken geldt het ambitieniveau 'Veilig Wonen';
- Voor bedrijventerreinen geldt het ambitieniveau 'Ruimte voor Industrie';
- In het landelijk gebied en bij gemengde gebiedstypen, wordt het ambitieniveau per situatie bepaald.

3.2.2 Groepsrisico

Beleidsregels voor de groepsrisico verantwoordingsplicht externe veiligheid.

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben ten aanzien van het groepsrisico beleidsregels vastgesteld. Deze hebben betrekking op de groepsrisicoverantwoordingsplicht voor externe veiligheid. In de beleidsregels is opgenomen op welke besluiten deze van toepassing zijn en op welke manier het College van Gedeputeerde Staten de groepsrisicoverantwoordingsplicht uitvoert. Tevens is opgenomen dat er een motivering moet worden gegeven op grond van welke belangen een relevante wijziging van het groepsrisico of een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico wordt toegestaan. In deze beleidsvisie wordt daarnaar verwezen.

Ambitieniveau groepsrisico ruimte voor wonen en bedrijvigheid

Veilig wonen

De oriënterende waarde van het groepsrisico is richtinggevend. Het streven is om het groepsrisico niet te laten toenemen, maar de provincie kan gemotiveerd (conform de Handreiking Verantwoordingsplicht Groepsrisico, versie 1.0 van november 2007) situatie afhankelijk van de oriënterende waarde van het groepsrisico afwijken.

Ruimte voor industrie

Als dat voor het instandhouden van de industriële activiteiten noodzakelijk is, staat de provincie een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico toe. Daar moeten dan wel gewichtige (economische of infrastructurele) redenen voor zijn.

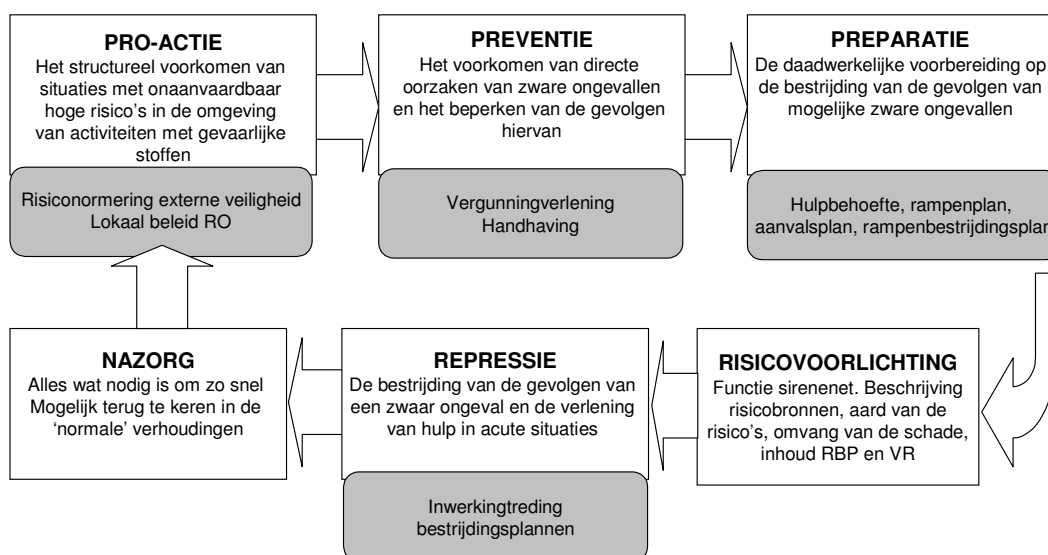
Gebiedsgericht ambitieniveau groepsrisico

- Voor woonwijken geldt het ambitieniveau '*Veilig Wonen*';
- Voor bedrijventerreinen geldt het ambitieniveau '*Ruimte voor Industrie*';
- In het landelijk gebied is toename van het groepsrisico onder voorwaarden (gemotiveerd) toegestaan, maar de oriënterende waarde mag in beginsel niet worden overschreden.

4 AANPAK EN UITVOERING

De ambities uit deze beleidsvisie kunnen alleen worden gerealiseerd met een goede aanpak en het juiste instrumentarium. In dit hoofdstuk staat hoe de visie en de ambities van de provincie kunnen worden omgezet in acties. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de verschillende onderdelen van de veiligheidsketen (zie figuur 1).

In Figuur 1 is weergegeven hoe de rampenbestrijding en de voorbereiding daarop is georganiseerd. De beleidsvisie richt zich hoofdzakelijk op de eerste vier schakels in de veiligheidsketen (pro-actie tot en met risicovoorlichting).

Figuur 1: Veiligheidsketen

4.1 Benodigde acties

Voor het realiseren van het gewenste veiligheidsniveau moet een aantal activiteiten worden uitgevoerd. De knelpunten die bekend zijn uit de risico-inventarisatie moeten worden aangepakt (paragraaf 4.8). Bovendien moet worden voorkomen dat in de toekomst nieuwe knelpunten ontstaan (paragraaf 4.2 en 4.3). Daarnaast is het belangrijk dat de rampenbestrijdingsorganisatie in staat is een ramp te bestrijden (paragraaf 4.4). Het treffen van maatregelen om de risico's te beheersen en een goed voorbereide rampenbestrijding betekent niet dat er geen risico's overblijven. Deze restructureringen kunnen door middel van risicocommunicatie aan de burgers kenbaar worden gemaakt. (paragraaf 4.5).

4.2 Pro-actie

Het externe veiligheidsbeleid is bedoeld om op een structurele manier situaties met onaanvaardbare veiligheidsrisico's (knelpunten) te voorkomen. Daarbij spelen onder meer de vergunningverlening aan risicorelevante bedrijven een rol, de ruimtelijke ordening en het verkeers- en vervoersbeleid. Een goed ruimtelijk beleid kan nieuwe knelpunten voorkomen.

Een aantal beleidsaspecten is generiek en onafhankelijk van het ambitieniveau van de provincie. Gelderland zet onderstaande activiteiten in om de ambities voor externe veiligheid te verwezenlijken.

Generieke aspecten

Zelfredzaamheid

De provincie stimuleert:

- het zo indelen van plangebieden, dat mensen redelijkerwijs in staat zijn zichzelf in veiligheid te brengen.
- dat al in het vooroverlegstadium van ruimtelijke plannen met de regionale brandweer wordt gesproken over ontruimingsmogelijkheden, vluchtroutes etc.
- een effectieve risicocommunicatie met burgers in Gelderland, onder meer door voorlichting over de inrichtingen en eventuele alarmeringsprocedures. Hierbij kan de Gelderse risicokaart als instrument worden ingezet.

Mogelijkheden voor hulpverlening

De provincie stimuleert dat de ontwikkeling van ruimtelijke plannen wordt afgestemd met de hulpverleningsdiensten (brandweer, politie en de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR)). Het doel is om plangebieden zo in te delen, dat bij calamiteiten goede hulpverlening mogelijk is.

Verankering verantwoordingsplicht groepsrisico

De provincie stimuleert dat bij vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer en bij ruimtelijke planvorming een gedegen groepsrisico verantwoording wordt afgelegd. Deze kan worden opgenomen in de considerans van de vergunning of in de plantoelichting.

Transportrisico's buisleidingen

In Gelderland liggen buisleidingen voor het transport van aardgas. Voor deze leidingen hanteert de provincie de veiligheidsafstanden uit de circulaire 'zonering langs hogedruk aardgas-transportleidingen' uit 1984⁷. De afstanden zijn afhankelijk van de diameter van de leiding en de druk. In de circulaire zijn minimale afstanden opgenomen, die afhankelijk zijn van diverse factoren. Ze hebben betrekking op:

- een belemmerde strook waarop geen bebouwing is toegestaan. Deze strook is in het zakelijk recht vastgelegd;
- een gebied waar incidentele bebouwing en beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan;
- een gebied waar woonbebouwing en kwetsbare objecten zijn toegestaan.

⁷ Zie bijlage 2 voor opmerkingen over het wettelijk kader

In 2008 wordt er door het ministerie VROM nieuw beleid voor buisleidingen vastgesteld, dat betrekking heeft op het plaatsgebonden risico, de groepsrisico-verantwoordingsplicht en de grondroerdersregeling. Na vaststelling daarvan komt de circulaire “Zonering langs hogedruk aardgasleidingen” uit 1984 te vervallen en zal de provincie conform dat nieuwe beleid invulling geven aan de externe veiligheidsaspecten van en in de omgeving van buisleidingen.

In Gelderland liggen buisleidingen waardoor K1-, K2- of K3- vloeistoffen worden getransporteerd. Voor deze leidingen hanteert de provincie de veiligheidsafstanden uit de circulaire ‘K1K2K3 brandbare vloeistoffen’ uit 1991. Deze afstanden zijn afhankelijk van de diameter en de druk. Ze gelden voor:

- een belemmerde strook waarop geen bebouwing is toegestaan. Deze strook is in het zakelijk recht vastgelegd;
- een gebied waar incidentele bebouwing en beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan;
- een gebied waar woonbebouwing en kwetsbare objecten zijn toegestaan.

Ambitieniveau Wonen en Bedrijvigheid

Veilig wonen

Plaatsgebonden risico

In nieuwe situaties is de vestiging van kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ contour van een risicorelevant bedrijf of een risicorelevante transportstroom niet mogelijk. Beperkt kwetsbare objecten zijn in beginsel niet acceptabel.

Groepsrisico

Binnen het invloedsgebied van een risicorelevant bedrijf of een risicorelevante transportstroom kan in nieuwe situaties een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico, of een toename hiervan, alleen worden geaccepteerd met een goede motivering conform de “Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico. In de beleidsregels is aangegeven met welke diepgang deze motivering dient plaats te vinden en op grond van welke criteria.

Aanpak

- Als de provincie bevoegd gezag is, legt ze een groepsrisico verantwoording af wanneer (beperkt) kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit of een transportroute van gevaarlijke stoffen liggen;
- De provincie stimuleert dat bij het maken van ruimtelijke plannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen in een vroegtijdig stadium schriftelijk wordt vastgelegd waar bedrijven en/of transporten die een risico kunnen veroorzaken, worden gesitueerd. Er moet zijn aangegeven hoe kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten hiertegen worden beschermd. Hierover vindt overleg plaats met de (regionale) brandweer.
- Het treffen van maatregelen aan de bron heeft de voorkeur. Is dit niet mogelijk, dan stimuleert de provincie het treffen van schadebeperkende maatregelen. Dit kan bijvoorbeeld door in de sfeer van ruimtelijke ordening te zorgen dat hogere bebouwingsdichtheden verder van de bron af zijn gesitueerd.
- Is reductie van het groepsrisico niet mogelijk, dan motiveert de provincie waarom de ontwikkeling toch gewenst is en waarom alternatieven niet mogelijk zijn. In de motivatie staat ook hoe de veiligheidssituatie zoveel mogelijk kan worden verbeterd.

Transportrisico's spoor, weg, water

De provincie stimuleert gemeenten om voor het vervoer van routeplichtige gevaarlijke stoffen over de weg routes vast te stellen. Met deze routes worden de risico's zo veel mogelijk beperkt. Ze worden met borden aangegeven. Structureel transport van routeplichtige gevaarlijke stoffen door woonwijken is volgens dit beleid niet toegestaan. Voor transport over niet-gerouteerde wegen is een ontheffing noodzakelijk. De provincie toetst het transport aan de normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico voor transport. De eisen staan in de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen van de ministeries van VROM, V&W en BZK.

Ruimte voor industrie

Plaatsgebonden risico

Kwetsbare objecten mogen zich in nieuwe situaties niet vestigen binnen de $PR=10^{-6}$ contour van een risicorelevant bedrijf. Beperkt kwetsbare objecten kunnen alleen na een motivatie binnen deze contour worden toegelaten. Het is de provinciale ambitie dat deze situaties worden geminimaliseerd.

Groepsrisico

Als het noodzakelijk is voor het in stand houden van industriële activiteiten, is het de provinciale ambitie om in nieuwe situaties onder voorwaarden, dat wil zeggen met extra maatregelen voor de beheersing van het groepsrisico een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico toe te staan. Toename van het groepsrisico is alleen op basis van een goede motivering acceptabel.

Aanpak

Het is de provinciale ambitie om geen uitgebreide verantwoording van het groepsrisico⁸ als:

- het groepsrisico tot een factor 10 onder de oriënterende waarde ligt;
- de toename marginaal (minder dan 10%) is;
- de geplande kwetsbare objecten buiten het invloedsgebied liggen;
- het een enkel ((beperkt) kwetsbaar) object in een nagenoeg maagdelijke omgeving betreft (zeer laag GR);
- het een enkel ((beperkt) kwetsbaar) object in een al zeer volle omgeving betreft, zodat het effect op het groepsrisico minimaal is.

Alleen als de risicosituatie niet voldoet aan de hiervoor genoemde voorwaarden, verlangt de provincie een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico, waarbij naast de wettelijk verplichte aspecten ook aandacht wordt besteed aan de overige criteria⁹.

Bij het maken van bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen stimuleert de provincie om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken. Reductie kan door het treffen van:

- Schadebeperkende maatregelen door bijvoorbeeld hogere bebouwingsdichtheden verder van de bron af te situeren;
- Maatregelen aan de risicobronnen, of het saneren van de risicovolle activiteit;

⁸ Betreft alleen de wettelijke elementen van de verantwoording van het groepsrisico

⁹ Zie de handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico

Als de reductie van het groepsrisico niet mogelijk is, verlangt de provincie een gedegen verantwoording waarom de ontwikkeling toch gewenst is en waarom alternatieven niet mogelijk zijn.

Gebiedsgericht ambitieniveau

- Voor woonwijken geldt het ambitieniveau '*Veilig Wonen*'.
- Voor bedrijventerreinen geldt het ambitieniveau '*Ruimte voor Industrie*'.
- In het landelijk gebied en bij gemengde gebiedstypen, wordt het ambitieniveau per situatie bepaald.

4.3 Preventie

Preventie is bedoeld om de directe oorzaken van calamiteiten te voorkomen en de gevolgen van calamiteiten te beperken. Vergunningverlening en handhaving zijn daarbij geschikte instrumenten.

Een aantal beleidsaspecten is generiek en onafhankelijk van het gekozen ambitieniveau.

Generiek

Om de kans op het ontstaan van calamiteiten zoveel mogelijk te beperken, neemt de provincie in de milieuvergunningen van risicorelevante bedrijven risicobeperkende voorschriften op. Als de vergunningvoorschriften niet goed worden nageleefd, treedt de provincie handhavend op.

Ambitieniveau Wonen en bedrijvigheid

Veilig wonen

De provincie:

- gaat er in de voorschriften bij vergunningen op grond van de Wet milieubeheer van uit dat bedrijven ten minste de best beschikbare technieken (BBT) toepassen, voor een zo veilig mogelijke omgeving;
- stelt die voorschriften zo op, dat zich in nieuwe situaties binnen de $PR=10^{-6}$ contour van de risicovolle inrichting geen kwetsbare objecten bevinden;
- voldoet bij het verlenen van milieuvergunningen aan risicorelevante inrichtingen aan de verantwoordingsplicht over het groepsrisico;
- raadpleegt bij het opstellen van de vergunningvoorschriften de regionale brandweer over de risico's van risicorelevante inrichtingen;
- streeft er naar om de oriënterende waarde van het groepsrisico in woongebieden niet te overschrijden;
- controleert periodiek (het streven is twee maal per jaar) of de vergunningvoorschriften worden nageleefd.

Ruimte voor industrie

De provincie

- gaat in de voorschriften bij vergunningen op grond van de Wet milieubeheer uit van de wettelijke minimumeisen aan de veiligheidsvoorschriften;

- stelt de vergunningsvoorschriften zo op dat zich voor nieuwe situaties binnen de $PR=10^{-6}$ contour van de risicorelevante inrichting geen kwetsbare objecten bevinden;
- streeft er bij het opstellen van de vergunningsvoorschriften naar dat er binnen de $PR=10^{-6}$ contour van de risicovolle inrichting geen beperkt kwetsbare objecten zijn en/of probeert dit te minimaliseren;
- staat onder bepaalde voorwaarden en mits goed gemotiveerd overschrijdingen van de oriënterende waarde van het groepsrisico toe;
- raadpleegt de regionale brandweer bij het opstellen van vergunningvoorschriften over de risico's van risicorelevante inrichtingen;
- controleert periodiek (het streven is 2 maal per jaar) of risicorelevante inrichtingen die onder haar bevoegd gezag vallen, de vergunningvoorschriften naleven.

Gebiedsgericht ambitieniveau

- Voor woonwijken geldt het ambitieniveau 'Veilig Wonen'.
- Voor bedrijventerreinen geldt het ambitieniveau 'Ruimte voor Industrie'.
- In het landelijk gebied en bij gemengde gebiedstypen, wordt het ambitieniveau per situatie bepaald.

4.4 Preparatie

De hiervoor genoemde stappen zijn bedoeld om de kans op een calamiteit zoveel mogelijk te verkleinen. Er blijft echter altijd een risico bestaan. Daarom is er ook aandacht voor een degelijke voorbereiding op de bestrijding van calamiteiten.

Rampenbestrijding.

Bij de bestrijding van een ramp is de burgemeester als opperbevelhebber verantwoordelijk voor het goed laten verlopen van de bestrijding van (de gevolgen van) de ramp. Daarbij wordt hij/zij ondersteund door de operationele hulpverleningsdiensten. Bij grensoverschrijdende rampen en incidenten heeft de Commissaris van de Koningin (CdK) coördinerende taken, in het bijzonder bij het verlenen van bijstand en evacuaties. Daarnaast kan de CdK de burgemeesters aanwijzingen geven over het te voeren beleid en de operationele leiding van de rampenbestrijding. De CdK heeft de plicht om de informatievoorziening te verzorgen tussen de verschillende overheden en instanties. De CdK informeert de minister van Binnenlandse Zaken over de stand van zaken bij (de voorbereiding op) de rampenbestrijding. Ook op grond van onder meer de Wet milieubeheer en de Wet rampen en zware ongevallen heeft de CdK bij grote calamiteiten bepaalde taken en bevoegdheden.

Regionaal beheersplan rampenbestrijding.

Het dagelijks bestuur van de brandweerregio stelt minstens elke vier jaar een regionaal beheersplan rampenbestrijding vast. Gedeputeerde Staten toetsen de regionale beheersplannen van de drie Gelderse veiligheidsregio's volgens een landelijk uniform kader.

Rampenplan

In alle gemeenten stelt het college van B&W minstens elke vier jaar een rampenplan vast. Daarin worden de risico's geïnventariseerd, en de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en de bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding vastgelegd. Op basis hiervan

bepalen de gemeenten voor welke rampen de burgemeester een rampenbestrijdingsplan moet vaststellen. De provincie doet daarbij op inrichtingsniveau aanbevelingen over het gewenste preparatieniveau. Gedeputeerde Staten toetst de rampenplannen volgens een landelijk uniform toetsingskader.

Rampenbestrijdingsplannen

De burgemeester stelt minstens elke vier jaar de rampenbestrijdingsplannen vast voor de rampen en zware ongevallen die wat betreft plaats, aard en gevolgen voorzienbaar zijn. Een rampenbestrijdingsplan is een draaiboek met concrete bestrijdingsmaatregelen, waarbij de coördinatie tussen de verschillende diensten voorop staat.

Bedrijven die onder het Bestuit Risico's Zware Ongevallen 1999 vallen, moeten een preventiebeleid zware ongevallen hebben geïmplementeerd. In sommige gevallen moeten ze ook een veiligheidsrapport (VR) opstellen. De provincie stimuleert gemeenten om binnen een jaar na vaststelling van een veiligheidsrapport een Rampenbestrijdingsplan (RBP) beschikbaar te hebben. De Commissaris van de Koningin toetst rampenbestrijdingsplannen volgens een landelijk uniform toetsingskader.

4.5 Risicocommunicatie

Effectieve risicocommunicatie heeft een hoog realiteitsgehalte, creëert bewustwording en biedt van daaruit handelingsperspectief. Het is daarom belangrijk in een vroegtijdig stadium risicocommunicatie te starten. Burgers en ondernemers kennen dan de risico's en weten hoe ze daar mee om moeten gaan.

De provincie is een centraal aanspreekpunt en kenniscentrum voor vragen die burgers en bedrijven hebben over risico's. De risicokaart Gelderland is daarbij een bruikbaar instrument.

4.6 Repressie

Repressie is de actie zelf: het redden van slachtoffers, het blussen van branden, het verlenen van hulp, het meten van gevaarlijke stoffen en het beschermen van het milieu. Een goede samenwerking tussen de betrokken hulpdiensten is hierbij belangrijk.

4.7 Nazorg

Nazorg is de laatste schakel in de veiligheidsketen. Ook deze schakel is van groot belang. Men spreekt wel van "de ramp na de ramp" als de nazorg niet goed is geregeld. Het gaat hier om zorg voor slachtoffers en hulpverleners, zodat de geestelijke schade na wat men heeft doorgemaakt, beperkt blijft. Maar nazorg betreft ook het herstellen van de normale situatie, dus het afwickelen van schade en het er voor zorgen dat gedupeerden zo snel mogelijk hun oude leven kunnen oppakken. Ook het evalueren van de inzet van de hulpverleners om te leren van de ervaringen valt onder nazorg.

4.8 Bestaande knelpunten

Er zijn in Gelderland verschillende knelpuntsituaties. De provincie zet zich er voor in deze te saneren. In bijlage 4 zijn de resultaten van de risico-inventarisatie opgenomen en een overzicht van het aantal personen dat te hoge persoonlijke risico's ondervindt.

Om dit aantal te verkleinen, gaat de provincie (in situaties die onder haar bevoegd gezag vallen) per geval nader onderbouwen of er sprake is van een saneringssituatie. Deze situaties moeten uiterlijk per 1 januari 2010 zijn opgelost. Bij de gegevens in bijlage 4 dient te worden opgemerkt dat deze zijn gebaseerd op informatie van eind 2006, en dat er bij de buisleidingen is uitgegaan van de bebouwingsafstand uit de circulaire van 1984. Dit laatste betekent een overschatting van het aantal personen.

Voorkeur door optimalisatie bestaande situatie

De provincie lost de externe veiligheid knelpunten bij voorkeur op door de huidige situatie te optimaliseren. Eerst wordt binnen de milieuvergunning van de bewuste bedrijven naar oplossingen gezocht. Het aanpassen van de bedrijfsvoering en het vastleggen daarvan in de vergunning is een andere optie. Vervolgens wordt naar verplaatsing van objecten gekeken. In sommige gevallen is sanering (amoveren of intrekken van de vergunning) noodzakelijk. Afhankelijk van de situatie wordt bekeken of dit bij voorkeur bij de bron (de inrichting), of de ontvanger plaatsvindt. Hierover is overleg met zowel bron als ontvanger. De kosten en inspanningen worden meegewogen.

Ruimte voor Wonen en bedrijvigheid

Veilig wonen

Voor de sanering van gevaarlijke situaties waarbij ze het bevoegd gezag is, kiest de provincie voor de volgende aanpak:

- als zich kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ contour bevinden, worden deze uiterlijk in 2010 in samenwerking met de gemeenten gesaneerd;
- wanneer kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-5}$ contour liggen is de sanering uiterlijk in 2007;
- als de oriënterende waarde van het groepsrisico wordt overschreden, is het streven de situatie te verbeteren.

Bij sanering van bestaande knelpunten is het beleid gebaseerd op de volgende prioriteitenvolgorde:

- Aanpassen van de vergunning (veiligheidsmaatregelen aan de bron of intrekken vergunning);
- Verplaatsen van de risicobron;
- Bedrijfsverplaatsing;
- Ruimtelijke inpassing (wegbestemmen kwetsbare bestemmingen).

Ruimte voor Industrie

In dit kader geldt dezelfde aanpak die hierboven bij 'veilig wonen' is aangegeven. Daarnaast geldt dat de provincie een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico kan toestaan, als dat nodig is voor het instandhouden van industriële activiteiten. Daar moeten dan wel gewichtige redenen voor zijn en de groepsrisico-verantwoordingsplicht moet goed zijn uitgevoerd.

Gebiedsgericht ambitieniveau

- Voor woonwijken geldt het ambitieniveau '*Veilig Wonen*'.
- Voor bedrijventerreinen geldt het ambitieniveau '*Ruimte voor Industrie*'.
- In het landelijk gebied en bij gemengde gebiedstypen, wordt het ambitieniveau per situatie bepaald.

5 INSTRUMENTEN EN MIDDELEN

Er zijn verschillende instrumenten en middelen nodig om de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid mogelijk te maken. Daarbij gaat het ook om het creëren van de juiste organisatorische condities en de mogelijkheid om voldoende middelen in te zetten.

5.1 Instrumenten

De provincie zet bij haar reguliere werkzaamheden de volgende instrumenten in:

- Een periodieke inventarisatie van de risicobronnen (bedrijven, transport) en de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Daarbij gebruikt ze verschillende instrumenten, zoals het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en de risico-atlassen transport;
- Een periodieke monitoring van de externe veiligheidssituatie in Gelderland;
- Aanpassing van de vergunningen van bedrijven die onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen vallen (en waarvoor de provincie het bevoegde gezag is), aan een adequaat veiligheidsniveau en goede handhaafbaarheid;
- Pro-actieve begeleiding bij het opstellen of wijzigen van ruimtelijke plannen in het invloedsgebied van industriële risicobronnen en van transport (200 meter) in de Waalcorridor (Waal, A15, Betuweroute).

5.2 Externe veiligheid en de nieuwe wet ruimtelijke ordening

Het rijk werkt aan een nieuwe Wet ruimtelijke ordening. In dat kader heeft de provincie een voorstel gemaakt over de manier waarop de externe veiligheidsproblematiek in een ruimtelijk kader kan worden uitgewerkt. Externe veiligheid vormt ook in het kader van ruimtelijke ordening een provinciaal belang. Om de provinciale doelen uit het Gelders Milieuplan voor externe veiligheid te bereiken, zet de provincie in op planbegeleiding, informatievoorziening en advisering. De provincie zet gevraagd en ongevraagd kennis en expertise in, om gemeenten te ondersteunen bij het meewegen van externe veiligheid in ruimtelijke plannen. Daarnaast werkt de provincie aan het waarborgen van acceptabele veiligheidsniveaus rondom de Waalcorridor en hoofdtransport- en regionale buisleidingen. De provincie heeft een terughoudende rol bij het toezicht op bestemmingsplannen. Maar als zich structureel problemen voordoen, zal de provincie die rol heroverwegen.

Bij de Waalcorridor versterken de effecten van verschillende transportassen elkaar. De provincie wil voorkomen dat er ruimtelijke plannen worden ontwikkeld die bijdragen aan een verslechtering van de externe veiligheidsituatie. Er wordt gekeken of het groepsrisico op de juiste manier wordt verantwoord en of de normen voor het plaatsgebonden risico worden gerespecteerd.

5.3 Benodigde middelen

Voor een goede uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid zijn ook voldoende personele capaciteit en kwaliteit nodig. De inzet van financiële middelen is afhankelijk van het ambitieniveau en de grootte van de problematiek in Gelderland. Tot het einde van 2010 is het programma externe veiligheid PUEV-2 in uitvoering. Het doel van dit

programma is om de samenwerking tussen overheden te stimuleren en de uitvoering van het beleid te verbeteren. De provincie heeft in het uitvoeringsprogramma naast coördinerende taken ook uitvoeringstaken. Daarvoor is jaarlijks ongeveer € 450.000,-- nodig uit de programmafinanciering van het Ministerie VROM. Mede op basis van het uitvoeringsprogramma externe veiligheid zal worden bepaald welke middelen (binnen de provincie, de milieuregio's en de veiligheidsregio's) nodig zijn om het externe veiligheidsbeleid goed uit te voeren.

Naar verwachting zal de provincie na 2010 eenzelfde bedrag nodig hebben. Dit bedrag wordt dan vermoedelijk uit het provinciefonds ter beschikking gesteld.

6 COLOFON

Project	: Beleidsvisie Externe Veiligheid
Omvang rapport	: 26 pagina's
Auteur	: N.E. Smalenburg
Datum	: december 2007
Naam/Paraaf	:

BIJLAGE 1: GEBRUIKTE BEGRIPPEN

Aanvalsplan

Een aanvalsplan is bedoeld om de brandweer bij een brand of een ongeval direct over de belangrijkste gegevens te laten beschikken. Het plan geeft onder meer informatie over de plaats van gevaarlijke stoffen en installaties, over vluchtwegen en toegangen en over brandscheidingen. Aanvalsplannen bevatten meestal plattegronden. Soms is een eenvoudige bereikbaarheidskaart al voldoende.

Op grond van de Arboret moeten bepaalde bedrijven over een bedrijfsnoodplan beschikken. In sommige gevallen zijn aanvalsplannen en bedrijfsnoodplannen niet voldoende en moet er volgens de Wet rampen en zware ongevallen een rampenbestrijdingsplan worden gemaakt.

Bestaande situaties

Een op het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (27 oktober 2004):

- geldende Wm-vergunning;
- vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit op grond waarvan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten is toegelaten;
- aanwezige kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

Zie ook nieuwe situaties.

Bevi

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar ook een waterschap of een ministerie kunnen dat zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit het afgeven van vergunningen en het vaststellen van een bestemmingsplan. Maar ook het toezicht op de naleving van de regels. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en het naleven van de regels.

BRZO-inrichting

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) staan criteria die aangeven bij welke bedrijven een risico op zware ongevallen bestaat. Dit hangt samen met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Voor deze bedrijven gelden strengere regels dan normaal. Er wordt binnen de groep BRZO-bedrijven onderscheid gemaakt tussen een zware en een lichtere categorie. De lichtere categorie wordt ook wel PBZO (preventiebeleid zware ongevallen)-bedrijven genoemd, omdat ze een preventiebeleid moeten hebben en een veiligheidsbeheersysteem (VBS). Bedrijven van de zware categorie moeten daarnaast een risicoanalyse uitvoeren en een veiligheidsrapport (VR) opstellen. Die bedrijven worden daarom ook wel VR(plichtige)-bedrijven genoemd.

Effect

De effecten ten gevolge van:

- explosie: het ontstaan van een drukgolf en/of warmtestraling;
- brand;
- toxisch: gevaar van vergiftiging door giftige gassen of dampen.

Effectgebied

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. De kans dat een ongeluk gebeurt, is in het effectgebied niet verrekend. Dat is het belangrijkste verschil met risicocontouren.

Explosie

Een explosie of ontploffing geeft een korte maar krachtige drukgolf en een kortdurende, hevige warmtestraling. Dit zijn de belangrijkste veroorzakers van letsel bij mensen in de buurt van een explosie. Ook brokstukken zoals glasscherven die door de drukgolf rondvliegen, kunnen levensgevaarlijke verwondingen veroorzaken. Explosies kunnen optreden bij:

- brandbaar gas: bijvoorbeeld aardgas, propaan, butaan of LPG;
- sommige vluchtige vloeistoffen;
- patronen en andere munitie;
- professioneel en consumentenvuurwerk;
- sommige producten, zoals geconcentreerde kunstmest;
- stof van bijvoorbeeld voedingsmiddelen, graan of hout.

Geprojecteerd object

Nog niet aanwezig object dat op grond van het vigerende bestemmingsplan toelaatbaar is.

Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen zijn stoffen waarvan het gebruik, het transport of de opslag, risico's met zich meebrengt. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit. De gevaren zijn vaak de keerzijde van nuttige eigenschappen van die stoffen. Het zijn vaak brandstoffen, of grondstoffen voor nuttige producten zoals medicijnen, kunststoffen en kunstmest of hulpstoffen die voor allerlei doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld voor koelen, reinigen of conserveren. Het kan ook om afvalstoffen gaan.

Grenswaarde

Grenswaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. Van een grenswaarde mag niet worden afgeweken.

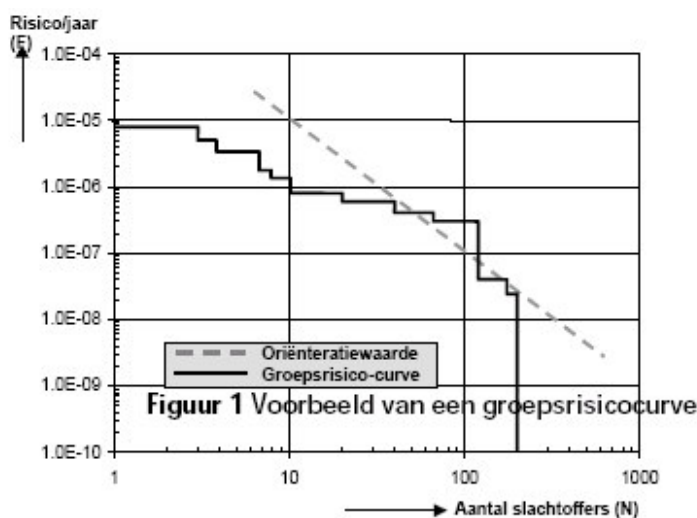
Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico geeft de kans weer op het overlijden van een groep personen door een ongeval bij een bedrijf. Het gaat om cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden door hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting op het moment dat zich daar een ongewoon voorval voordoet waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of een bestrijdingsmiddel betrokken is. Voor het groepsrisico is geen grenswaarde vastgesteld. Wel is er de zogeheten oriëntatiewaarde, die het bevoegde gezag moet hanteren bij overwegingen over het groepsrisico.

De oriëntatiewaarde is de kans op een ongeval:

- met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar;
- met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-7} per jaar;
- met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar.

Hieronder is als voorbeeld een risico-curve (FN-diagram) weergegeven. Daarin is ook de oriëntatiewaarde opgenomen.

Inrichting

Een inrichting als bedoeld in artikel 1.1 eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Invloedsgebied

Gebied waarin (volgens bij regeling van de minister vast te stellen regels) personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico. Bij de bepaling wordt de 1%-letaliteitsgrens gehanteerd. Deze geeft de afstand aan van de risicovolle inrichting of de transportroute tot een punt waarbij een daar aanwezige persoon een kans van 1% heeft om te overlijden door een ongeval binnen die inrichting.

Het invloedsgebied voor het groepsrisico varieert:

- bij bedrijven is dit het gebied tot de 1% letaliteitsgrens;
- bij LPG-tankstations ligt de grens van het invloedsgebied op 150 meter;
- langs transportroutes is de afstand 200 meter rondom de weg, het water en het spoor.
- Rond ondergrondse hogedruk transportleidingen voor aardgas hangt de toetsingsafstand af van de druk en diameter van de gasleiding. Zo is de toetsingsafstand bij een 48-inch dikke leiding en een druk van meer dan 80 bar 180 meter.

Kans op dodelijke slachtoffers

Bij het externe veiligheidsbeleid wordt gesproken over risico's. Hierbij gaat het om de kans dat er een ongeval gebeurt waarbij dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Hetzij direct, of wanneer ze binnen 2 à 3 weken overlijden ten gevolge van dat ongeval. Uiteraard kunnen er ook veel gewonden zijn.

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. De effectbenadering is dan ook vooral van belang bij de repressietaak van de hulpverleningsdiensten, want het geeft het gebied aan waarbinnen zij moeten optreden. Over het algemeen kan het aantal gewonden worden gekoppeld aan het aantal dodelijke slachtoffers, aangezien met het beperken van de kans op dodelijke slachtoffers tevens de kans op gewonden wordt verkleind. Ook de voorbereiding op en de bestrijding van de effecten van een ongeval en de nazorg hebben zowel betrekking op gewonden als op dodelijke slachtoffers.

Zie verder bij plaatsgebonden risico en bij risicocontour.

Kwetsbaar object en beperkt kwetsbaar object

Zie bijlage 3.

Nieuwe situaties

Het betreft de volgende situaties ná inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (27 oktober 2004):

- het oprichten van een inrichting;
- het veranderen van een bestaande inrichting waarvoor een milieuvergunning nodig is en waarbij de verandering nadelige gevolgen heeft voor het plaatsgebonden risico;
- een bestemmingsplan dat wordt vastgesteld of herzien (inclusief de goedkeuring ervan);
- een vast te stellen wijzigings-, uitwerkings- of vrijstellingsbesluit en de in verband daarmee af te geven verklaring van geen bezwaar;
- besluiten die betrekking hebben op vervangende nieuwbouw en opvulling van gaten binnen aaneengesloten bebouwing in bestaand stedelijk gebied.

Zie ook bestaande situaties.

Ontruimingsplan

Een ontruimingsplan geeft aan hoe de ontruiming van een gebouw of een terrein moet plaatsvinden. De overheid eist in bepaalde gevallen een ontruimingsplan van bedrijven, in verband met de veiligheid van groepen mensen die bij het bedrijf aanwezig kunnen zijn.

Oriënterende waarde

Betreft een toetsingswaarde waarvan het bevoegd gezag gemotiveerd mag afwijken. Deze waarde heeft in tegenstelling tot een grens- en richtwaarde geen juridische status.

PBZO-bedrijf

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) zijn criteria opgenomen waarmee wordt bepaald welke bedrijven een risico van zware ongevallen met zich meebrengen. Onderscheid wordt gemaakt tussen BRZO-bedrijven van de zware en de lichte categorie. Deze lichte categorie wordt ook wel 'PBZO-bedrijven' genoemd. Bedrijven van de lichte categorie moeten onder andere een 'preventiebeleid zware ongevallen' hebben en een veiligheidsbeheersysteem.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron. Daarbij wordt aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. In het plaatsgebonden risico zijn twee verschillende kansen verwerkt:

- de kans dat een ramp, zoals het ontsnappen van een gevaarlijke stof, plaatsvindt;
- de kans dat een persoon daadwerkelijk overlijdt als gevolg daarvan.

Deze kans mag maximaal 1 op een miljoen (10^{-6}) per jaar zijn. De norm geldt voor kwetsbare objecten als een grenswaarde die niet mag worden overschreden. Voor beperkt kwetsbare objecten is het een richtwaarde. Rondom een inrichting of transportmedium bestaat op sommige plaatsen hetzelfde risico. Deze plaatsen kunnen als een lijn (een risicocontour) op een kaart gezet worden.

Ramp

Volgens de Wet rampen en zware ongevallen is een ramp of zwaar ongeval een gebeurtenis waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan. Daarbij worden het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate bedreigd of geschaad. Bovendien is een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Rampenbestrijdingsplan

In een rampenbestrijdingsplan legt een gemeente vast welke voorbereidingen zijn getroffen voor de bestrijding van een specifieke (soort) ramp. De gemeente dient een beleid te hebben waarin is bepaald voor welke overige gevallen een rampenbestrijdingsplan wordt gemaakt. Er moet een rampenbestrijdingsplan zijn voor rampen en zware ongevallen waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. Voor sommige risicosituaties is een rampenbestrijdingsplan direct wettelijk verplicht.

In een rampenbestrijdingsplan moet de afstemming met aangrenzende gemeenten en aangrenzende gebieden in buurlanden zijn gewaarborgd.

Rampenplan

Elke gemeente moet een rampenplan hebben. Het rampenplan somt op wat er in een gemeente voor de rampenbestrijding in het algemeen geregeld moet zijn. Het is het 'masterplan' voor de gemeentelijke rampenbestrijding.

Register risicosituaties gevaarlijke stoffen

Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is een centraal landelijk register met gegevens over risicosituaties die in Nederland bestaan rond het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze gegevens worden beheerd door het RIVM en via internet op een risicokaart gepresenteerd. Daarnaast worden deze gegevens gebruikt in plaatselijke risicokaarten die ook andere risicosituaties tonen.

Richtwaarde

Richtwaarde zoals bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer voor het niveau van het plaatsgebonden risico. Van een richtwaarde mag slechts gemotiveerd worden afgeweken.

Risicobron

Risicobronnen zijn de plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen. Dat zijn in dit verband:

- bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waarover of -door gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicokaart

Een risicokaart laat zien waar risicobronnen liggen. Het gaat daarbij om risicobronnen waardoor mensen direct letsel kunnen oplopen. Bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen en andere relevante risico's, zoals overstromingen. In totaal kunnen de risico's van dertien verschillende ramptypen op kaart worden getoond. Maar er zijn ook risicokaarten waarop alleen risicosituaties met gevaarlijke stoffen staan.

Route gevaarlijke stoffen

Voor de routing van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van belang. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen. Gemeenten mogen voor zogenaamde routeplichtige stoffen de wegen binnen hun grenzen aanwijzen waarover deze gevaarlijke stoffen mogen worden vervoerd. Redenen voor routing zijn bijvoorbeeld kwetsbare situaties, zoals dichte bebouwing, de aanwezigheid van een ziekenhuis of de ligging van een waterwingebied. De gemeente kan bedrijven op hun verzoek een vrijstelling van de route verlenen.

Transportroute

Transport van gevaarlijke stoffen vindt vooral plaats over de weg, over het water, per spoor en door buisleidingen.

Veiligheidsrapport

Van de bedrijven die onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) vallen, moeten de bedrijven met de grootste risico's een veiligheidsrapport opstellen. In het veiligheidsrapport moet het bedrijf onder andere aantonen dat:

- een preventiebeleid en een veiligheidsbeheerssysteem zijn ingevoerd;
- gevaren zijn geïdentificeerd en doeltreffende maatregelen zijn genomen;
- de installatie en de bedrijfsvoering voldoende veilig en betrouwbaar zijn.

Veiligheidszone

Een door bevoegd gezag bepaalde zone waarbinnen zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in staat zijn om zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. De zelfredzaamheid kan positief beïnvloed worden door:

- de voorzieningen in het gebied waarmee vluchten mogelijk wordt gemaakt (infrastructurele mogelijkheden);
- de fysieke mogelijkheden van de aanwezige populatie om te vluchten;
- de mate waarin men is voorbereid op de eventuele noodzaak om te vluchten of hiertoe tijdig instructies ontvangt (mentale mogelijkheden).

BIJLAGE 2: WETTELIJK KADER

Er gelden diverse normen voor externe veiligheid. Meestal zijn ze gebaseerd op de Wet milieubeheer. Deze normen geven aan welke veiligheidsrisico's ten hoogste worden geaccepteerd. Burgers mogen voor de veiligheid van hun woonomgeving rekenen op een minimum beschermingsniveau (plaatsgebonden risico). De kans op een groot ongeluk met veel slachtoffers moet expliciet worden afgewogen en verantwoord (groepsrisico). Op grond van de Wet milieubeheer hebben bedrijven een milieuvergunning nodig, of moeten ze een AmvB-melding doen.

Beleidsrichtlijn opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik

Er is nog geen wetgeving voor de opslag van civiel gebruikte munitie. Voorheen gebruikte de overheid de richtlijn van de Commissie voor Preventie van Rampen CPR-7 (uit 1983) om veiligheidsafstanden (effectafstanden) vast te stellen. Dat was mogelijk voor hoeveelheden explosieven tot 100 kg. Omdat een aantal aspecten in de CPR-7 niet goed was verwerkt, is deze in 1999 ingetrokken. Voor deze opslagsituaties wordt nu de beleidsrichtlijn opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik gehanteerd. Het doel van deze circulaire is om meer duidelijkheid te geven over het externe veiligheidsbeleid voor dit type inrichtingen. Uiteindelijk zal deze richtlijn overgaan in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

Besluit risico's zware ongevallen (Brzo)

In dit besluit worden regels gesteld aan bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan of gebruiken. Aan de hand van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen is er een lage en een hoge drempelwaarde ingesteld. Bedrijven die de lage drempelwaarde overschrijden, moeten een beleid ontwikkelen om zware ongevallen te voorkomen: het Preventiebeleid zware ongevallen. Bedrijven die boven de hoge drempelwaarde komen, moeten een veiligheidsrapportage (VR) opstellen.

Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi)

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen van kracht geworden. In het besluit zijn de risiconormen voor de externe veiligheid bij bedrijven wettelijk vastgelegd. Het besluit verplicht het bevoegd gezag op grond van de Wet milieubeheer en Wet op de ruimtelijke ordening afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Bovendien beperkt het besluit het totale aantal personen dat zich in de directe omgeving van een risicovol bedrijf mag bevinden. Gemeenten en provincies moeten de normen uit het besluit naleven bij het opstellen en wijzigen van bestemmingsplannen en bij het verlenen van milieuvergunningen. Ze moeten de brandweer om advies vragen. Het is dus belangrijk dat de taakvelden ruimtelijke ordening, milieu en rampenbestrijding op elkaar worden afgestemd.

Buisleidingen

Sinds maart 2005 is het ministerie van VROM verantwoordelijk voor het beleid voor buisleidingen. Dat heeft het kabinet besloten op basis van de aanbevelingen die de commissie Enthoven in december 2004 in het rapport 'Samen voor de buis' heeft vastgelegd. Het rapport concludeert dat het beleidsdossier voor buisleidingen 'achterstallig onderhoud' kent. Het dossier wordt verlamd door onduidelijkheid over welk ministerie verantwoordelijkheid is voor buisleidingen, het ontbreken van een gezamenlijke beleidsvisie, onduidelijkheid over veiligheidsafstanden rond hogedruk aardgasleidingen en over beschermingsmaatregelen en hun bekostiging. De commissie vindt dat daardoor de mogelijkheden van buisleidingen voor de

economie en voor verbetering van het vervoer van gevaarlijke stoffen onvoldoende worden benut.

Naar aanleiding van het rapport wil het kabinet een interdepartementale taskforce Buisleidingen instellen, onder voorzitterschap van VROM. Deze werkgroep moet het beleid voor buisleidingen in twee jaar vernieuwen en op orde brengen. De werkgroep gaat onder meer kijken naar het beheer en toezicht op buisleidingen, de veiligheid, de registratie van essentiële gegevens, risicozonering en de doorwerking in ruimtelijke plannen. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat gaat verder samen met de ministeries van Economische Zaken (EZ) en VROM een strategische beleidsvisie maken voor buisleidingen. EZ bereidt daarnaast een regeling voor met een meldingsplicht. Deze plicht moet er toe leiden dat gegevens over de ligging van buisleidingen sneller en beter worden aangeleverd en bij graafwerkzaamheden zorgvuldiger wordt gegraven. Zo wil de overheid de kans dat kabels en leidingen bij graafwerkzaamheden worden beschadigd, verkleinen.

Het rijksbeleid voor toekomstige transportleidingen staat in het Structuurschema buisleidingen (SBUI). Uitgangspunt van het SBUI is dat provincies in streekplannen zones of stroken opnemen. Buisleidingen worden zoveel mogelijk in deze zones of stroken gelegd. Het ligt in de bedoeling het SBUI te integreren in de Nota Ruimte. VROM heeft in de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgasleidingen' en de circulaire 'K1K2K3 brandbare vloeistoffen' veiligheidsafstanden vastgelegd. In 1996 hebben de ministers van Verkeer en Waterstaat en VROM de nota 'Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen' (Nota RNVGS) uitgebracht. Daarin staan onder andere normen voor buisleidingen. Ze zijn de basis voor besluiten over ruimtelijke gevolgen van buisleidingen.

VROM, het RIVM en de Gasunie werken aan een nieuwe circulaire voor het berekenen van de risico's bij ondergrondse aardgasleidingen. Hierin worden maatregelen aan en om de gasleiding meegenomen, zoals gronddekking en de bestemming van de grond. Door de ramp met een hogedrukaardgasleiding in juli 2004 in het Belgische Ghislenghiën is één en ander vertraagd. De resultaten van het technisch onderzoek naar deze ramp kunnen nieuwe inzichten opleveren.

Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen

In augustus 2004 is de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen uitgekomen, in samenwerking met de ministeries van V&W, VROM en BZK. Uitgangspunten hierbij zijn de Nota risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS) en de AMvB externe veiligheid voor inrichtingen (Bevi). Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) externe veiligheid transport gevaarlijke stoffen is in voorbereiding.

Verruimde reikwijdte Wet milieubeheer/Regulering vervoer gevaarlijke stoffen per spoor

De ministeries van VROM en Verkeer en Waterstaat werken aan twee instrumenten om te kunnen sturen in de omvang en afwikkeling van vervoersstromen, namelijk de verruimde reikwijdte Wet milieubeheer en de Regulering vervoer gevaarlijke stoffen per spoor. Het doel van de verruiming van de reikwijdte van de Wet milieubeheer is om de transportrisico's te beheersen door degenen die gevaarlijke stoffen aanbieden en gebruiken hierop aan te spreken. Er wordt gekeken of transportstromen en/of transportmiddelen bij de milieuvergunning-verlening voor het bedrijf kunnen worden betrokken. Een bedrijf zou dan vanwege

onaanvaardbare risico's door aan- en/of afvoer van gevaarlijke stoffen geen milieuvergunning kunnen krijgen.

De bedoeling van de regeling "Regulering Vervoer Gevaarlijke Stoffen per spoor" is om bij de toewijzing van spoorcapaciteit aan spoorvervoerders rekening te houden met een per spoorlijn vastgelegde risicoruimte. Deze risicoruimte is dan een randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkelingen langs het spoor. Een wettelijke regeling moet dan de maximale risicoruimte per spoorlijn vastleggen, vergezeld van een kaart van het spoorweganet, waarop per spoorlijn de omvang van die risicoruimte is vastgelegd. Naar alle waarschijnlijk zal deze regeling na de ingebruikname van de Betuwelijn worden ingevoerd.

Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen gaat over het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor en via de binnenwateren. Onder de wet hangen het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen en drie ministeriële regelingen met internationale voorschriften voor vervoer over de weg, per spoor en over water. Hierin zijn routeplichtige stoffen aangewezen, waarvoor de gemeente routes mag aanwijzen. De handhaving van de Wvgs wordt uitgevoerd door de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW). De gemeentelijke invloed bij transporten met gevaarlijke stoffen is beperkt.

Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo)

In de Wet rampen en zware ongevallen is de opstelling van rampenbestrijdingsplannen, rampenplannen en regionale beheersplannen rampenbestrijding geregeld.

Vuurwerkbesluit

Het Vuurwerkbesluit bevat regels met betrekking tot consumenten- en professioneel vuurwerk. Per 1 maart 2004 is een herziene versie van het Vuurwerkbesluit in werking getreden en is de overgangstermijn verlopen. Indien een bedrijf per die datum niet kon voldoen aan de eisen uit het Vuurwerkbesluit, was het niet toegestaan om vuurwerk op te slaan.

Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen/Risicokaart provincie Gelderland

Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS)

Naar aanleiding van de conclusies van de commissie Oosting heeft het kabinet 150 actiepunten opgesteld om het veiligheidsbeleid te verbeteren. Een van de actiepunten is het in kaart brengen van risicovolle situaties. Daarbij gaat het om bedrijven waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn en om transportroutes van gevaarlijke stoffen. In de Leidraad risicoinventarisatie gevaarlijke stoffen (oktober 2004) is een selectiemethodiek voor de inventarisatie en verwerking van risicovolle activiteiten opgenomen. De bevoegde gezagen (gemeente, provincie en rijk) in het kader van de Wet milieubeheer zijn verplicht om risicosituaties met gevaarlijke stoffen vast te leggen in het RRGS. Hiertoe zal binnenkort de Wet milieubeheer worden aangepast en het Besluit registratie gegevens externe veiligheid inrichtingen, transportroutes en buisleidingen in werking treden. Het RIVM is door het ministerie van VROM aangewezen als beheerder voor dit register. Het is te vinden op www.risicoregister.nl en bestaat uit twee onderdelen, namelijk een invoergeedeelte voor het bevoegde gezag en een publiek gedeelte met hierop een kaart voor de burger. Het bevoegde gezag krijgt nu de taak om deze risicosituaties te inventariseren en in te voeren in het RRGS.

Risicokaart provincie Gelderland

Het ministerie van Binnenlandse zaken heeft besloten dat de provincies zelf een risicokaart maken en beheren. Gelderland heeft dat gedaan. Op de kaart staan risicovolle inrichtingen in Gelderland, met de bij de inrichting behorende risicocontouren en effectafstanden. De kaart is te vinden op de website van de provincie Gelderland: www.gelderland.nl/risicokaart. De risicokaart en het register vertonen grote inhoudelijke samenhang. De risicokaart omvat de gegevens over gevaarlijke stoffen en kerncentrales die in het register worden vermeld, evenals de gegevens over overige ramptypen (bijvoorbeeld brand in grote gebouwen, overstromingen en luchtvaartongevallen). Voor zowel het register als de risicokaart vindt de verzameling, de bewerking, de invoer en de uitwisseling van gegevens op identieke wijze plaats. Informatie uit het register wordt dan ook één op één in de risicokaart overgenomen. De Gelderse risicokaart presenteert de risicobronnen van in totaal dertien soorten ramptypen of zware ongevallen. Naast de risico's worden ook de zogenaamde risico-ontvangers (kwetsbare objecten) afgebeeld. De provincie is verantwoordelijk voor het produceren en beheren van de risicokaarten, de gemeente is verantwoordelijk voor het leveren van gegevens over haar gebied.

Risico's van inrichtingen

In onderstaand schema uit de toelichting van het Besluit externe veiligheid inrichtingen zijn de gevolgen van de grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico samengevat.

Risiconormen voor kwetsbare objecten

Type situatie	PR hoger dan 10-5 per jaar	PR tussen 10-5 en 10-6 per jaar
op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit aanwezige en geprojecteerde kwetsbare objecten	1. aanwezige kwetsbare objecten: binnen 3 jaar na inwerkingtreding bronmaatregelen/ bron saneren/ objecten amoveren/ bestemmingsplan wijzigen (art. 17, 1e en 2e lid); 2. geprojecteerde kwetsbare objecten: binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van de bouwvergunning bronmaatregelen/ bron saneren (art. 17, 3e lid)	aanwezige kwetsbare objecten en - na het onherroepelijk worden van de bouwvergunning - geprojecteerde kwetsbare objecten moeten zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 1-1-2010 voldoen aan PR 10-6 per jaar (art. 18, 1e tot en met 3e lid) (in het algemeen te bereiken door bronmaatregelen/ bron saneren)
oprichten inrichting	niet toegestaan (art. 6, 1e lid)	niet toegestaan (art. 6, 1e lid)
verandering inrichting waarvoor vóór de inwerkingtreding van dit besluit een Wm-vergunning is verleend	niet toegestaan (art. 24, 1e lid)	1. PR moet ten minste gelijk blijven (art. 24, 1e lid), en 2. aanwezige kwetsbare objecten en - na het onherroepelijk worden van de bouwvergunning - geprojecteerde kwetsbare objecten moeten zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 1-1-2010 voldoen aan PR 10-6 per jaar (art. 18, 1e tot en met 3e lid)
verandering inrichting waarvoor op of na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit een Wm-vergunning is verleend	niet toegestaan (art. 7, 1e lid)	niet toegestaan (art. 7, 1e lid)
RO-besluit op grond waarvan de bouw/ vestiging van kwetsbare objecten is toegelaten	niet toegestaan (art. 8, 1e lid)	niet toegestaan* (art. 8, 1e lid)

* Anticipatie is toegestaan, d.w.z. bij de vaststelling van een bestemmingsplan kan onder strikte voorwaarden vooruit worden gelopen op een toekomstige verbetering van de risicosituatie. Die voorwaarden zijn:

- het plan leidt niet tot een hoger PR dan 10-5 per jaar;
- aan het plan of aan de milieuvergunning van het risicoveroorzakende bedrijf zijn zodanige voorschriften verbonden dat binnen 3 jaar na de vaststelling van het desbetreffende ruimtelijke ordeningsbesluit aan de grenswaarde 10-6 per jaar wordt voldaan (artikel 8, derde lid).

Risiconormen voor beperkt kwetsbare objecten

Type situatie	PR hoger dan 10-5 per jaar	PR tussen 10-5 en 10-6 per jaar
op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit aanwezige en geprojecteerde beperkt kwetsbare objecten	verbetering door toepassing van ALARA/ maatregelen bij de objecten*	verbetering door toepassing van ALARA/ maatregelen bij de objecten*
oprichten inrichting	in beginsel niet toegestaan (art. 6, 2 ^e lid)	in beginsel niet toegestaan (art. 6, 2 ^e lid)
verandering inrichting waarvoor vóór de inwerkingtreding van dit besluit een Wm-vergunning is verleend	in beginsel niet toegestaan (art. 7, 2 ^e lid)	PR moet in beginsel ten minste gelijk blijven (art. 7, 2 ^e lid)
verandering inrichting waarvoor op of na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit een Wm-vergunning is verleend	in beginsel niet toegestaan (art. 7, 2 ^e lid)	in beginsel niet toegestaan (art. 7, 2 ^e lid)
RO-besluit op grond waarvan de bouw/ vestiging van beperkt kwetsbare objecten is toegelaten	in beginsel niet toegestaan (art. 8, 2 ^e lid)	in beginsel niet toegestaan (art. 8, 2 ^e lid)

* In bepaalde gevallen, zoals bij verouderde bestemmingsplannen, kan het uit kostenoverwegingen in de rede liggen om het bestemmingsplan ter voorkoming van toekomstige saneringsituaties aan te passen. Voor de goede orde: dit besluit kent geen saneringsplicht uit hoofde van het plaatsgebonden risico voor beperkt kwetsbare objecten. Bij maatregelen bij aanwezige beperkt kwetsbare objecten zou gedacht kunnen worden aan maatregelen die de verspreiding van gevaarlijke stoffen bij een ongeval, bijvoorbeeld door de afsluiting van een centraal ventilatiekanaal, kunnen tegengaan of aan afspraken over communicatie met het risicoveroorzakende bedrijf.

Groepsrisico's ten gevolge van inrichtingen

In het Bevi wordt groepsrisico als volgt gedefinieerd:

"cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is"

Er zijn voor groepsrisico's geen grens- of richtwaarden gedefinieerd, maar oriëntatiewaarden. In artikel 12 lid 1 onder b van het Bevi wordende de volgende waarden gegeven:

- de kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar,
- de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-7} per jaar,
- en de kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar.

Transportrisico's

De onderstaande uitwerking is afkomstig uit de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' uit 2004.

Plaatsgebonden risico's

In de volgende tabel wordt weergegeven welke normen voor het plaatsgebonden risico op de verschillende situaties van toepassing zijn.

		Vervoersbesluit	Omgevingsbesluit
Bestaande situatie		Grenswaarde PR 10-5	Grenswaarde PR 10-5
		Streven naar PR 10-6	Streven naar PR 10-6
Nieuwe situatie	Kwetsbaar	Grenswaarde PR 10-6	Grenswaarde PR 10-6
	Beperkt kwetsbaar	Richtwaarde PR 10-6	Richtwaarde PR 10-6

De definities van de begrippen 'vervoersbesluit' en 'omgevingsbesluit' zijn nader toegelicht in de circulaire. De begrippen 'grenswaarden' en 'richtwaarden' komen uit het Bevi en betekenen:

- "Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op het in de maatregel aangegeven tijdstip ten minste moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden instandgehouden."
- "Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op het in de maatregel aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk moet worden instandgehouden."

De circulaire biedt verder de kaders voor eventueel (tijdelijk) afwijken van de normen.

Groepsrisico

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico bij het vervoer van gevaarlijke stoffen is per transportsegment gemeten per kilometer en per jaar:

- 10^{-4} voor een ongeval met ten minste 10 dodelijke slachtoffers;
- 10^{-6} voor een ongeval met ten minste 100 slachtoffers;
- 10^{-8} voor een ongeval met ten minste 1000 slachtoffers;
- enz. (een lijn door deze punten bepaalt de oriëntatiewaarde).

Deze oriëntatiewaarden gelden in alle situaties, dus voor zowel vervoersbesluiten als omgevingsbesluiten en in zowel bestaande als nieuwe situaties. Bij een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico of een toename van het groepsrisico, moeten beslissingsbevoegde overheden het groepsrisico betrekken bij de vaststelling van het vervoersbesluit of omgevingsbesluit. Dit is in het bijzonder van belang in verband met aspecten van zelfredzaamheid en hulpverlening. Er moet altijd worden nagegaan of door het treffen van maatregelen niet alsnog aan de oriëntatiewaarde kan worden voldaan of dat de toename van het groepsrisico niet kan worden verminderd. Als dit niet mogelijk blijkt te zijn, dan dient in overleg met betrokken overheden te worden gestreefd naar een zo laag mogelijk risico uit hoofde van het ALARA-beginsel (As Low As Reasonably Achievable).

Over elke overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico of toename van het groepsrisico moet verantwoording worden afgelegd.

BIJLAGE 3: (BEPERKT) KWETSBARE OBJECTEN

De volgende objecten worden in het Besluit externe veiligheid inrichtingen als beperkt kwetsbaar en kwetsbaar aangemerkt:

Beperkt kwetsbaar object:

- A. Beperkt kwetsbaar object
 - a.
 - 1°. verspreid liggende woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare, en
 - 2°. dienst- en bedrijfswoningen van derden;
 - b. kantoorgebouwen, voorzover zij niet onder onderdeel m, onder c, vallen;
 - c. hotels en restaurants, voorzover zij niet onder onderdeel m, onder c, vallen;
 - d. winkels, voorzover zij niet onder onderdeel m, onder c, vallen;
 - e. sporthallen, zwembaden en speeltuinen;
 - f. sport- en kampeerterrinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet onder onderdeel m, onder d, vallen;
 - g. bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet onder onderdeel m, onder c, vallen;
 - h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en
 - i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval;

Kwetsbaar object

- B. kwetsbaar object:
 - a. woningen, niet zijnde woningen als bedoeld in onderdeel A, onder a;
 - b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
 - 1°. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
 - 2°. scholen, of
 - 3°. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
 - c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
 - 1°. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m² per object, of
 - 2°. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd, en
 - d. kampeer- en andere recreatieterrinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen
- Overige opmerkingen:

Opslag van gevaarlijke stoffen

Een grote brand in een grote opslag van gevaarlijke stoffen kan tot op honderden meters afstand voor schadelijke rookoverlast zorgen. Grote opslagen van gevaarlijke stoffen zijn om die reden voornamelijk op industrieterreinen aanwezig. Door veiligheidsmaatregelen te treffen in de opslag kan de kans op een grote brand sterk verkleind worden. Hierbij kan gedacht worden aan een sprinklerinstallatie in het magazijn en een automatische brandmelding naar de brandweer.

Vuurwerkopslagplaatsen

Naar aanleiding van de vuurwerkkramp in Enschede heeft de rijksoverheid nieuwe regels voor de opslag van vuurwerk vastgesteld (het vuurwerkbesluit). In dit besluit wordt niet meer uitgegaan van risicoafstanden maar van effectafstanden. Voor de opslag van professioneel vuurwerk bedragen deze effectafstanden maximaal 800 meter. In Enschede zijn dit soort opslagen niet meer aanwezig. Voor verkooppunten van consumentenvuurwerk worden voor de verschillende opslagsituaties de minimumafstanden aangehouden zoals die in het vuurwerkbesluit staan aangegeven. Buiten de in het vuurwerkbesluit specifiek aangegeven effectafstanden is in geval van een calamiteit geen schadelijk effect meer te verwachten.

BIJLAGE 4: RESULTATEN RISICO-INVENTARISATIE

In de onderstaande tabellen staan de resultaten van de risico-inventarisatie op Gelders grondgebied. De aantallen personen die binnen bepaalde (risico)contouren wonen zijn vermeld. Er is een onderscheid in bedrijfscategorieën uit het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en in het bevoegd gezag: gemeente of provincie. Voor buisleidingen en transport is geen onderscheid gemaakt tussen bevoegd gezag gemeente of provincie.

Aandachtspunten	Bevoegd gezag provincie	Bevoegd gezag gemeente
Categorie RRGs	Aantal personen in de PR 10 ⁻⁶ contour	Aantal personen in de PR 10 ⁻⁶ contour
a. BRZO bedrijven	30	41
b. LPG tankstation	11	4103
c. PGS 15 opslag	78	353
d. Ammoniak koelinstallaties	3	54
e. Emplacementen		
g. vuurwerkinrichting		
k. Propaantanks	17	357
m. Overige bedrijven	1	4
n. Overige bedrijven	7	15
Buisleidingen ¹⁰	4695	
Spoortransport	31	
Watertransport	27	
Wegtransport	0	

Aandachtspunten	Bevoegd gezag provincie	Bevoegd gezag gemeente
Categorie RRGs	Aantal pers. in invloedsgebied	Aantal pers. in invloedsgebied
a. BRZO bedrijven	1279	2701
b. LPG-tankstation	65	43922
c. PGS 15 opslag	1457	7278
d. Ammoniak koelinstallaties	7	288
e. Emplacementen		347
g. vuurwerkinrichting	7	9
k. Propaantanks	45	1506
m. Overige bedrijven	2	5110
n. Overige bedrijven	24	75
Buisleidingen ¹¹	18905	
Spoortransport	103403	
Watertransport	17751	
Wegtransport	75652	

¹⁰ Indicatief aantal personen binnen bebouwingsafstand (circulaire 1984). De bebouwingsafstand wordt hier beschouwd als de PR 10⁻⁶ afstand.

¹¹ Indicatief aantal personen binnen de toetsingsafstand (circulaire 1984). De toetsingsafstand wordt hier beschouwd als het invloedsgebied of de 1 % letaliteitsafstand.